

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ บริการสาธารณะด้านการศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ โดยมีกำหนดภารกิจการจัดการศึกษาไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (2550 : 15-116) มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมาตรา 289 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาและอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 : 25) มาตรา 41 ยังบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมหรือความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (2542 : 8-28) ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำโดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อกระจายโอกาสให้กับประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ในปีการศึกษา 2544 กระทรวงศึกษาธิการเริ่มมีการถ่ายโอนการศึกษาก่อนวัยเรียนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติระดับเด็ก 3 ขวบเข้าเรียนแต่ให้มีความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ และ

ครูผู้สอน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเข้ามามีหน้าที่ในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อจากกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการตื่นตัวและต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นเป็นอย่างมาก (อำนาจ นกโค . 2550 : 1)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้เปิดทำการเรียนการสอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 โดยรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 ขวบ จากสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ และกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จำนวน 1 ศูนย์ เป็นเขตบริการรับและอบรมเลี้ยงดูเด็ก อายุตั้งแต่ 3-5 ปี ของ 3 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองโพธิ์ หมู่ที่ 1 บ้านโพธิ์ศรีเจริญ หมู่ที่ 7 และ บ้านโพธิ์เงิน หมู่ที่ 10

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 ถึงปีการศึกษา 2551 เด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ที่เข้ามาเรียนรวมทั้งสิ้น 375 คน บุคลากรครู จำนวน 3 คน และในปัจจุบัน คือปีการศึกษา 2552 ได้เปิดรับเด็ก ช่วงอายุ 2-5 ปี และได้ขยายเขตรับบริการ เพิ่มขึ้น 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2 บ้านหัวหนอง และหมู่ที่ 9 บ้านหัวหนองสามัคคี โดยมีจำนวนนักเรียน 70 คน บุคลากรครู จำนวน 4 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ธุรการส่วนการศึกษา จำนวน 1 คน

จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ได้ดำเนินการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบรรจุบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาโดยตลอด แต่อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลา 13 ปี ที่ผ่านมายังไม่เคยมีการศึกษาอย่างเป็นทางการ ผู้ศึกษาในฐานะปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ ซึ่งมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำ แก่ผู้บริหารประสานงานระหว่างครูผู้ดูแลเด็ก จึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ทราบว่า การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษามาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และการบริการต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของประชาชนเพิ่มขึ้น ยิ่งกว่านั้นยังได้นำข้อมูลเสนอผู้บริหารเพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมต่อไป

คำถามในการศึกษา

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับใด

2. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 70 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย 4 ด้าน (กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น. 2547 : 2) ดังนี้

1.1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

1.2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

1.3. ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

1.4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

4. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แยกได้ดังนี้คือ

4.1 ตัวแปรพื้นฐาน คือ ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กเล็ก

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยครอบคลุมการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีที่ชอบ และพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถาม ประกอบด้วย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ หมายถึง ผู้บริหารให้การสนับสนุนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ผู้ดูแลเด็กมีสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กผู้ดูแลเด็กมีสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างทั่วถึง มีการแต่งกายและบุคลิกภาพที่เหมาะสม จำนวนครูผู้ดูแลเด็กมีความเหมาะสมและเพียงพอกับเด็กเล็ก (ครู 4 คน เด็กเล็ก 70 คน) ผู้ประกอบอาหารมีการทำอาหารถูกสุขลักษณะสะอาด และมีคุณค่าต่อร่างกายของเด็กปฐมวัย การจัดหาอาหาร น้ำดื่มให้เด็กอย่างทั่วถึง สะอาด ถูกหลักอนามัย อบอุ่น มีงบประมาณที่เหมาะสม เพื่อการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง ที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสม และปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสภาพแวดล้อมให้มีลักษณะเหมือนอยู่ที่บ้าน ห้องน้ำ ห้องสุขา มีความสะอาดตลอดเวลา สภาพของอาคารเรียน มีความแข็งแรง แสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสวยงาม ร่มรื่น ปลอดภัย การจัดทางเข้า-ออก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสม การจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สถานที่รับประทานอาหารมีความสะอาด การจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องนอนของเด็กมีความเหมาะสม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรการรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และมีการเตรียมความพร้อม เช่น ไฟไหม้

ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก เช่น ร่างกาย สุขภาพจิตดี ช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นต้น การดำเนินงานเป็นไปตามคุณลักษณะตามวัย เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กมีความเหมาะสมเพื่อการเรียนรู้จากประสบการณ์ การจัดกิจกรรมประจำวันมีความเหมาะสมและน่าสนใจสำหรับเด็ก เช่น การเล่านิทาน วาดภาพ ระบายสี ร้องเพลงเด็กเล็ก ได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายและถูกต้องตามหลักโภชนาการ เช่น อาหารกลางวัน อาหารเสริม(นม) อาหารว่าง (ผลไม้หรือขนมที่ไม่มีรสหวานจัด)

ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง มีการเชิญผู้ปกครองมาประชุม ซึ่งแจ้งเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหาร กรรมการศูนย์ ผู้ปกครอง ร่วมกันวางแผนในการบริหาร และจัดการด้านการศึกษา ผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ผู้ปกครองได้ทราบข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดให้มีการติดตามและประเมินผลรวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่ส่งนักเรียนมาเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การจัดการประกอบที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์การศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ เพื่อพัฒนา การบริหารงานต่างๆ และเป็นแนวทางในการวางแผนจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป
2. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโพธิ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY